

ናይ ሓበሬታ ወረቐት

ብዛዕባ መከላኸሊ ክታቦት ኣንጻር ኮቪድ-19 (**Corona Virus Disease 2019**)

– ምስ ቬክተር ክታቦት – (Vaxzevria®: ቅድሚ ሕጂ AstraZeneca ተባሂሉ ዝፍለጥ ዝነበረ ናይ ኮቪድ-19 ክታቦት ካብ AstraZeneca ከምኡውን Janssen® ናይ ኮቪድ-19 ክታቦት ካብ Johnson & Johnson)

መርገጽ:- 1 ሚያዝያ 2021 (እዚ ቅጥዒ መግለጺ ብቀጻሊ ይሕደስ ኣሎ)

ስም ናይ'ቲ ክኸተብ ዘለዎ ሰብ፡
(በጃኻ/ኺ ይተሓተም)

ዕለት ልደት:-

ኮቪድ-19 እንታይ እዩ?

ኮሮና ቫይረሳት ብውሕዱ ን ልዕሊ ዓሰርተ ዓመታት ዝፍለጡ እዮም። ድሕሪ 2019/2020: ኣብ ምሉእ ዓለም ሓድሽ ኮሮና ቫይረስ ይዝወወር ኣሎ፣ እዚ ድማ SARS-Coronavirus-2 (SARS-CoV-2) ዝበሃል ኮይኑ መልዕኢ ሕማም ኮቪድ-19 (Corona Virus Disease 2019) እዩ።

ካብቶም መብዛሕቲኡ ግዜ ዝረኣዩ ምልክታት ሕማም ናይ ኮቪድ-19 ደረቕ ሰዓል፣ ረስኒ፣ ሕጽረት ምስትንፋስ ዝጥቀሱ ኮይኖም ከምኡውን ግዝያዊ ስእነት ናይ ምሽታትን ምስትምቓርን እውን ዝሓውሱ እዮም። ዋላ ሓፈሻዊ ስምዒት ሕማም ምስ ቃንዛ ርእስን መሓውርን፣ ቃንዛ ገሮሮ ከምኡውን ሰዓል ብተሓከምቲ ተገሊጹ ኣሎ። ተሓከምቲ ብዛዕባ ናይ ከብድን መዓንጥን ጸገማት፣ ኩልመት ከምኡውን ሕበጥ ሊምፍታት ሳሕቲ ይሕብሩ። ብድሓር ክመጹ ዝኽእሉ ጉድኣታት ኣብ ስርዓት መትንታት ወይ መትኒ-ልባዊ ስርዓት ከምኡውን ንውሕ ዝጸንሑ ኣክያይዳታት ሕማም ይከኣሉ እዮም። ሽሕ'ኪ እቲ ኣክያይዳ ናይ'ቲ ሕማም ዝበዝሕ ግዜ ቅልል ዝበለ እንተኾነ ከምኡውን መብዛሕትኦም ሕሙማት ብምልኡ ዝሕውዩ እንተኾኑ፣ ክብድ ዝበሉ ኣክያይዳታት፣ ንኣብነት ምስ ነድሪ ሳንቡእ ብዝተኣሳሰር መኻንያት ክሰብ ሞት ክበጽሑ ዝኽእሉ እዮም።

ብተወሳኺ ምውጋድ ለበዳ ብምኽታል ሕጋጋት AHA + A + L (ርሕቕት ምሕላው፣ ጽሬት ምሕላው፣ መዓልታዊ ማስክ ምግባር፣ ናይ ኮሮና መጠንቀቕታ መተግበሪ ካብ ኢንተርኔት ምውርዳ፣ ኩሉ ግዜ ምንፋስ) እቲ ክታቦት ዝበለጸ ምልክል ካብ ሓደ ሕማም ይህብ እዩ።

ኣየናይ ክታቦት ተኻፊሉ?

ኣብዚ ሕጂ እዋን ኣንጻር ኮቪድ-19 ንነፍስወከፍ ውልቀሰብ ንምልክል ኣንጻር ኮቪድ -19: እዚ ማለት ድማ ለበዳ ክከላኸሉ ዝኽእሉ ብዙሓት ዓይነት ክታቦታት ማዕቢሎም ኣለው። እዚ ናይ ኮቪድ-19 ክታቦት ኣብዚ ንዛረብሉ ዘለና ሸክተር እዚ (Vaxzevria® ካብ AstraZeneca: ቅድሚ ሕጂ ኣስትራዚኒካ® ዝበሃል ዝነበረ፣ ናይ ኮቪድ-19 ክታቦት) ከምኡውን ጃንሰን® ዝተባህለ ናይ ኮቪድ-19 ክታቦት ካብ ጆንሰን ከምኡውን ጆንሰን) ኣብ ጅን ዝተመርኮሱ ክታቦታት ኮይኑ፣ ናቱ ፍርያት ድማ ኣብ ዘመናዊ ቴክኖሎጂ መሰረቱ ዝገበር እዩ። ክታቦት ሸቶቶ ኣብ ካልኣት ሕማምት ናይ ምልክል ብቐዓቱ ኣቐዲሙ ዝተረጋገጸ እዩ።

እቶም ክታቦታት ሸክቶር ዝተባህሉ ቫይረሳት ዝሓተ እዮም፡ እቲ ሸክቶር ዝተባህለ ቫይረስ ቡቕዕ መጽናዕቲ ዝተገብረሉ ዘይራባሕ ቫይረስ እዩ። ኒውታውያን ቫይረስ ድማ ኣይኮኑን፡ እዚ ሸክቶር ቫይረስ ዝበሃል ናይ ጀነቲካዊ

ሓበሬታ ናይ ሓንቲ ውልቃዊት ፕሮቲን ናይ ኮሮናቫይረስ እስፓይክ ፕሮቲን ዝበሃል ዝሓዘን ዘማላልስን እዩ። እቲ ናይ ኮቪድ-19 ሽቶቶር ዝተባህለ ክታቦት ክራብሎ ዘይክእሉ ናይ ክታቦት ቫይረሳት ዝሓዘ ኮይኑ፡ እዚ ማለት ድማ እዚ ዓይነት ክታቦት ዝወሰደ ሰብ ናብ ካልኣት ሰባት ናይ ክታቦት ቫይረስ ከመሓላልፍ ኣይክእልን እዩ።

እቲ ብቪክተር ቫይረስ ዝተጎዓዘ ሓበሬታ ድሕሪ ክታቦት ኣብ ናይ ሰባት ጂኖም ዘይተወሃደ፣ እንተኾነግን ድሕሪ ምእታው " ቀይሕ" ኣብ ዋህዮ(ኣብ ናይ ጭዋዳ ዋህዮታት ኣብቲ ዝኸተበሉ ቦታ ከምኡውን ኣብ ፍሉፆት መከላኸሊ ዋህዮታት) ከምዚ ዝበሉ ዋህዮታት ባዕሎም ስፓይክ ፕሮቲን የራብሎ። እቲ ስፓይክ ዝተባህለ ፕሮቲን ብገዛእ ርእሱ SARS-CoV-2 ዝብሃል መልክፍቲ ኣየስዕብን እዩ። እቶም ብዝተከተበ ሰብ ሰውነት ዝፍልፈሉ ስፓይክ ፕሮቲን ካብ ስርዓተ ምክልኻል ብያነ ከም ዳና ፕሮቲናት ይፍለጡ፣ ከም ውጽኢት ብእኡ ፍልይ ዝበሉ መከላኸሊ ዋህዮታት ክውላዑ እዮም፣ ጸረ-ኣካላት ኣንጻር'ቲ ስፓይክ-ፕሮቲን ናይቲ ቫይረስ ከምኡውን መከላኸሊ ዋህዮታት ክፍጠሩ እዮም። እዙይ ብኸምኡ ዝከላኸል መልሲ ይፍልፍል።

እቲ ቪክተር ቫይረስ ድሕሪ ሓጻር ግዘ ይፈላለን ኣብ ሰባት ሰውነት እንደገና ኣየፈልፍልን። ብድሕሪኡ ተወሳኺ ቫይረስ ፕሮቲን(ስፓይክ ፕሮቲን) ኣይፍልፈልን።

እቲ ባእታ ክታቦት ብኸመይ እዩ ዝወሃብ?

እቲ ክታቦት ኣብ ላዕላዊ ምናት ጭዋዳ ክውጃእ እዩ። Vaxzevria® ካብ AstraZeneca ክልተ ሳዕ ናይ ግድን ክወሃብ ኣለዎ። ንቡቕዕ ክታቦት ምክልኻል ኣብ መንጎ 1ይን 2ይን ክታቦት ብ ኣብ ትካል ሮበርት ኮቶ ክታቦት ጠጠው ዝበለ ኮሚቴ (STIKO) ካብ 9 ክሳብ 12 ሰሙናት ግዜ ኣፈላላይ ክህሉ ኣለዎ። ኣብዚ ግዜ እዚ፡ ኣብቲ 2ይ ክታቦት ልክዕ ከም ኣብቲ 1ይ ክታቦት ዘሎ ማዕረ ዝኾነ ባእታ ክታቦት ካብቲ ማዕረ ሰናዒ ክጥቀም ኣለዎ።ነቶም ትሕቲ 60 ዓመት ዕድሜ ዘለዎም እሞድማ ኣብ ቀዳማይ ክታቦት ካልእ ናይ Vaxzevria® ካብAstraZeneca ወሲዶም ዝጸንሑ ብፉሉይ ኩነታት ክፍቀደሎም ይኸእል እዩ። ንኸምዚኣም ዝኣመሰሉ ሰባት STIKO ኣብዚ ቀረብ እዋን ዝሃቦ ምኽረ እቲ ካልኣይ ክታቦት ካብቲ ቀዳማይ ክታቦት ማለት mRNA ዘለዎ (Comirnaty® from BioNTech/Pfizer ወይ ናይ ኮቪድ-19 ክታቦት Moderna® ናይ ኮቪድ-19 ክታቦት ካብ Moderna)) ድሕሪ 12 ሰሙናት ክውሰድ ከምዘለዎ ይገልጽ።

Janssen® ናይ ኮቪድ-19 ክታቦት ካብ Johnson & Johnson ሓንሳብ ጥራይ ክወሃብ ይደሊ።

እቲ ክታቦት ማዕረ ክንደይ ውጽኢታዊ እዩ?

ብመሰረት እቲ ክሳብ ሕጂ ተበጺሑ ዘሎ ኣፍልጦ፡ ክልቲኦም ናይ ኮቪድ-19 ሽቶቶር ክታቦታት ጽቡቕ ኣድማዕነት ኣለዎም፡- ናይ AstraZeneca's Vaxzevria® ኣብ ኩሉ ክሊ ዕድሜ ንዝርከቡ ሰባት እንተድኣ እቲ ክታቦት ኣብ ናይ 12 ሰሙናት ፍልልይ ግዜ እንተተወሲዱ ክሳብ 80% ዝበጽሑ ጽቡቕ ኣድማዕነት ከምዘለዎ STIKO ካብ ትዕዝብቱ ይመክር፡ ከምኡውን እቲ ናይ Johnson & Johnson's Janssen®ክታቦት ኮቪድ-19 ክሳብ 65% ኣድማዕነት ኣርእዩ። እዚ ማለት ድማ ተኸእሎታት መልኸፍቲ ኮቪድ-19 ክሳብ 80% ብ (Vaxzevria® ካብ AstraZeneca) ወይ ኣብ ከባቢ 65% ብ (Janssen® ኮቪድ-19 ክታቦት ካብ Johnson & Johnson) ኣብ ሞንጎ ናይ ኮቪድ-19 ክታቦት ዝወሰዱ ሰባት) ካብቶም ዘይተኸትቡ ብዝኸትቡ የጋጥም። ብቑዓት ምክልኻል ናይ ከቢድ መልክፍቲ ኮቪድ-19 ብዝምልከት ድማ (ንኣብነት፡ኣብ ሆስፒታላት ዝግበር ሕክምና) እነትኹውን ዝለዓለ ነይሩ፡ ብገምጋም 95% ብ ኮቪድ-19 Vaxzevria® ካብ AstraZeneca ከምኡውን ብገምጋም 100% ብ Janssen® ናይ ኮቪድ-19 ክታቦት ካብ Johnson & Johnson። ስለዚ፡ እንተድኣ ሓይ ብናይ ኮቪድ-19 ክታቦት ዝተኸትቡ ሰብ ምስቲ ዝተለበደ እንተራኺቡ፡ ዝዓበየ ተኸእሎ በዚ ሕማም እዚ ከምዘይትሓዝ ተነጻሩ። እዚ ክታቦት እዚ ክሳብ ክንደይ ግዜ ክካላኸል ከምዝኸል ግና ክሳብ ሕጂ ዝተረጋገጸ የለን።

ወላጅውን ዝተኸተብኩም እንተኸንኩም፡ ነቶም መምርሒታት ናይ AHA + A + L ከተኸብሩ ኣገዳሲ እዩ፡ በዚ መሰረት ድማ ንነፍስኹምን ንኸባቢኹም ትከላኸሉ ኣለኹም ማለት እዩ። ናይዚ መኽንያታት ድማ ምስ ተኸተብኩም እቲ ምክልኻል ናይቲ ክታቦት ቀልጢፉ ስለዘይጅምርን፡ ናብ ኩሎም ዝተኸትቡ ሰባት ድማ ሓደ ዓይነት ስለዘይሰርሕ እዩ። ብተወሳኺውን ነዚ ክታቦት ዝወስዱ ሰባት ነቲ (SARS-CoV-2) ዝተባህለ ቫይረስ ክዝርግሑዎ ዝኸእሉ ምዃኖምን ዘይምዃኖምን ብርጉጽነት ክዝረበሉ ኣይክኣልን እዩ።

ካብቲ ኣንጻር ኮቪድ-19 ዝወሃብ ክታቦት ብፍላይ ምን እዩ ዝኸሰብ?

ኣብዚ ግዜ ኮቪድ -19 ክታቦት ኣብዚ ግዜ ን18 ወይ ካብኡ ንላዕሊ ዓመት ዝኸኑ ሰባት ፍቕዳት እዮም። እዚ ካሳዕ ዝኸነ ኣብ መጀመርታ እኹል ነገራት ክታቦት ንቀለብ ኩሎም ሰባት ስለዘዩላው፣ እቶም ዝስዕቡ ሰባት ቅድም ክኸተቡ ኣለዎም፡ ብፍላይ ልዕል ዝበለ መጠን ረኽሲ ወይ ክሳብ ሞት ከብጽሑ ዝኸእል ኣከይዳ ኮቪድ-19 ዘለዎም ሰባት ብሰንኪ ስርሓም በቲ ረኽሲ ናይ ምልካፍ ዕድሎም ልዕል ዝበሎም ሰባት፡ SARS-CoV-2 ዘለዎም ሰባት፣ ወይ ብሰንኪ ስርሓም ብፍላይ ምስ ናይ ኮቪድ-19 ዝተደንገቱ ሰባት ርክብ ዘለዎም ሰባት ብድሌቶም ክክተቡ ኣለዎም።

ክታቦት ንሞን ክወሃብ ኣይግባእን?

ናይ ኮቪድ-19 ክታቦት በኸቶር ንቐልዑን 17 ዓመትን ትሕቲኡ ዝዕድሚኦም ሞንእሶያትን ኸኸተብዎ ብቐዕ ከምዝኸነ ዝተረጋገጸ ነገር ስለዘዩላ፡ ብኸታቦት በኸቶር ናይ ኮቪድ-19 ክኸተቡ የብሎምን።

ትካል STIKO ብ AstraZeneca's Vaxzevria® ዝግበር ክታቦት ን60 ዓመትን ልዕሊኡን ዝዕድሚኦም ሰባት ጥራይ ክወስድዎ ይመክር። ትሕቲ እዚ ዕድመ እዚ ዝዕድሚኦም ሰባት፡ ትካል STIKO በዚ ክታቦት እዚ ክኸተቡ ኣብዚ ግዜ እዚ ኣይመክርን እዩ፡ እዚ ድማ ኣብ ገለ ዓለታት፡ ብፍላይ ድማ ትሕቲ 60 ዓመት ኣብ ዝዕድሚኦም ሰባት ከቢድ ሕማም ከኸትል ስለዝኸኣለ እዩ። እዞም ዓይነት ሕማማት እዚኦም ከም thromboses ምስ ምጉዳል ቁጽሪ ዋህዮታት ደም ፕላትሌትስ thrombocytopenia ከምኡውን ሓደ_ሓደ ግዜ እዚ ምስ መድመይቲ ተሰንዩ ይርኣ። ገለ ካብዞም ሰባት እዚኦም ድማ ካሳዕ ሞት ይበጽሑ።

ን 60 ዓመትን ልዕሊኡን ዝዕድሚኦም ሰባት፡ ብመኽንያት ሕማም ኮቪድ-19 ዝስዕብ ከቢድ ሕማምን ሞትን ካብ ኣብ ሞንእሶያት ዘኸትሎ ሳዕቤን ናይ ኮቪድ-19 ዝበኣሰ ምዃኑ ይፍለጥ። ብተወሳኺውን ኣብቶም ትሕቲ 60 ዓመት ዝዕድሚኦም ሰባት እዞም ልዕል ኢሎም ዝተጠቐሱ ጸገማት ገኒኖም ይረኣዩ። ስለዚ እዚ Vaxzevria® ካብ AstraZeneca® ዝትባህለ ዓይነት ክታቦት ነቶም 60 ዓመትን ልዕሊኡን ዝዕድሚኦም ሰባት ክወስድዎ ይምከር። እዚ ክታቦት እዚ ኣብዚ ደረጃ ናይዚ ዕድመ ንዝርከቡ ሰባት ጽቡቕ ኣድማዕነት ከምዘለዎ ተራእዩ ኣሎ።

ብመሰረት STIKO ዝህበ ምኽሪ፡ ክታቦት Vaxzevria® ካብ AstraZeneca® ሕጂውን እንተኸነ ነቶም ትሕቲ 60 ዓመት ዝዕድሚኦም ሰባት ምስ ሓካይሞም ብምምኽኻር እንተወሲኖም ክወስዱዎ ይኸእሉ እዮም።

እቶም ነቲ ቀዳማይ ክታቦት Vaxzevria® ካብ AstraZeneca® ዝወሰዱ 60 ዓመትን ልዕሊኡን ዝዕድሚኦም ሰባት ንኸልኣይ ግዜ ቀዲሎምውን ነዚ Vaxzevria® ካብ AstraZeneca® ክታቦት ክወስዱ ይምከሩ። ነቶም ትሕቲ 60 ዓመት ዝዕድሚኦም ሰባት ድማ ኣቐዲሞም Vaxzevria® ካብ AstraZeneca® ክታቦት ወሲዶም ዝጸንሑ፡ STIKO ኣብዚ ቀረብ እዋን ዝሃበ ምኽሪ እቲ ካልኣይ ክታቦት ድሕሪ 12 ሰሙናት ናይቲ ቀዳማይ ክታቦት ብ ክታቦት mRNA (Comirnaty® ካብ BioNTech/Pfizer ወይ Moderna® ናይ ኮቪድ-19 ክታቦት ካብ Moderna) ክወስዱ ይመክር።

ረስኒ ዘለዎ ከቢድ ሕማም ዝሰቐ ዘሎ ሰባት (38.5°Cን ካብኡ ንላዕልን) ጥራይ ድሕሪ ሕውየት ክኸተብ ኣለዎ። ግን ሰዓል ወይ ቅሩብ ልዕል ዝበለ ዋዒ (ትሕቲ 38.5°C ዲግሪ) እንተሎ እቲ ክታቦት ክግበር ይከኣል እዩ። ልዕሊ ተኣፋፍነት ኣብ ገለ መባእታ ክታቦት እንድሕር ኣሎ፣ ክኸተብ የብሉን፣ ዝኸነ ቁጥባብ/ኣላርጂ እንተዘለኩም

ንሓኪም ክታበት ቅድሚ ምክታብ ንገርዎ/ዎ ንላበወኩም። ድሕሪ 1ይ ክታበት ናይ ቁጥፀ ግብረ መልሲ (አናፊላክሲ) ዝነበሮ ሰብ ነቲ 2ይ ክታበት ክወሃብ የብሉን።

እኹል ናይ ምክልኻል ዓቕሚ ኣብ ዘለዎም ሰባት፡ በቲ ለበዳ ናይ ኖበል ኮሮና ቫይረስ ከምዝተለኸፉ ዝትረጋገጹም ሰባት፡ ድሕሪ ነጻሬታ ናይቲ ሕማም ምርአዮም ወይድማ ካብቲ ሕማም ምሕዋዮም ካብ 6 ወርሒ ኣብ ዘይሓጽር ግዜ ሓደ ዶዝ ክኸተቡ የድልዮም። ነዞን ሰባት እዚኦም 2^ይ ክታበት ክወስዱ ከምዘድልዮም ግን ዝተገልጸ የለን። ነቶም ድሕሪ ቀዳማይ ክታበት ናይ ኖቭል ኮሮና ቫይረስ ክታበት ምወሳይም ከምእንደገና ዝተለኸፉ ሰባት ብመሰረት ናይ STIKO ዝተዋህበ ምክሪ በቲ ቫይረስ ድሕሪ ምልካፎም ካብ 6 ወርሒ ኣብ ዘይሓጽር ግዜ 2^ይ ግዜ ክታበት ክወስዱ ከምዘድልዮም የዘኻኸር። ኣብ ዝሓለፈ ግዜ መልከፍቲ ንዝነበሮ ሰብ ብዚ ክታበት እዚ ናይ ዝወረዶ ዝኾነ ይኹን ሳዕቤን ዝቐረበ መርትዖ የለን። ስለዚ፣ እዚ ቅድሚ'ቲ ክታበት ምፍጻም ዝኾነ ሕክምናዊ ኣድላይነት ሕጊ የለን ማለት'ዩ።

ናይ ምጥቓም ቬክተር ኮቪድ-19 ክታበታት ኣብ ግዜ ጥንስን እዋን ምጥባውን ብዛዕባ ዝግበር ኣጠቓቕማ ገና እኹላት ተመኩሮታት ኣይተቐረቡን።

STIKO ብሓፈሽኡ ክታበት ኣብ ግዜ ጥንሲ ሕጂ ኣይመከርን እዩ። ኣብ ሕድሕድ ጉዳያት ናጽላታት ንብርቱዕ ኣከያይዳ ሕማም ኮቪድ-19 ልዕል ዝበለ ረኽሲ ዘለዎ፣ ቅድሚኡ ሕማም ዝነበረን ጥንሳት ክታበት ክቐርበለን ይከኣል እዩ። ቅድሚኡ ግን ውልቃዊ ዝኾነ ሓደጋ-ጥቕምን ገምጋም ክግበር ከምኡ ድማ ሰፊሕ መግለጺ ክቐረብ ኣለዎ።

እታ ኣደ ኣብ ግዜ ምጥባው ክታበት ትገብር እንተኾነት ነቲ ናጽላ ብርእይቶ STIKO ዝለዓለ ተኸእሎ ረኽሲ የብሉን።

ቅድሚ ክታበትካ/ኪ በጃኻ/ኺ እንተድኣ ናይ ምርጋእ ሕማም ሃልዩካ/ኪ ወይ ምርጋእ መድሓኒት ትወስድ/ዳ ኔርካ/ኪ ንይክተርካ/ኪ ሓብሮ/ርዮ። ምስ ቐለል ቅድመ ጥንቃቄታት ክትክተብ/ቢ ትኸእል ኢኻ/ኺ። ከይኑ ግና ክታበት ኣብ ከምዚኣመወ ዝበሉ ሰባት ውጽኢታዊ ዘይክኸውን ይኸእል እዩ።

ብኸብረትኩም ነድሪ ቁጥፀ ኣካላት እንተኣልዩኩም ወይድማ ቅድሚ ሕጂ ናይ ኣካላት ቁጥፀ የጋጥመኩም እንተነይሩ ቅድሚ ነዚ ክታበት ምውሳድኩም ወይድም ኣብ ዝሓለፈ ነቲ ክታበት ምስ ወሰድኩም እንተኣጋጢሙኩም ንሓኪምኩም ግለጽሉ። እቲ ሓኪም ድማ ነቲ ክታበት ከይትወስድዎ ዝገብር ዝኾነ መክንያት እንተኣልዩኩም ከጸረ እዩ።

ቅድምን ድሕርን ክታበት እንታይ ክገብር ኣለኒ?

ድሕሪ ቅድም ዝተገብረ ክታበት ወይ ብካልእ ስሪንጋ ወነኹም እንድሕር ኣጠፊእኹም ኔርኩም ወይ ቀጥታዊ ቁጥፀ እንተዘለኩም፣ እዚ ነቲ/ነታ ሓኪም ክታበት ቅድሚ ምክታብ ንክትነግርዎ/ዎ ንላበወኩም። ሽዑ ንሱ/ንሳ ድሕሪ'ቲ ክታበት ምናልባት ንነዊሕ ግዜ ክዕዘበኩም ይ(ት)ኸእል።

ካብ ካልኣት ክታበታት ብውሕዱ 14 መዓልታት ግዜ ኣፈላላይ ክህሉ ኣለዎ።

ድሕሪ'ቲ ክታበት ኣዕሪኹም ከተጥንቅቑ ኣየድልዩኩምን።

ቃንዛታት ወይ ረስኒ ድሕሪ ክታበት ምስ ዝህልወኩም ("ኣየኖት መልስታት ክታበት ድሕሪ ምክታብ ከጋጥሙ ይኸእሉ።" ረኣዩ) ንቃንዛ/ረስኒ ዘግዱሉ መድሃኒታት ክትወስዱ ትኸእሉ ኢኹም። ናይ ውልቀ ሓኪምኩም ብዛዕባኡ ክ(ት)መክረኩም ይ(ት)ኸእል።

ድሕሪ ክታበት ምውሳድኩም ሕጽረት እስትንፋስ ምስ እተማዕብሉ፣ ቃንዛ ኣፍልቢ ምስዝገብረልኩም፣ ሕበጥ ኣእጋር ወይ ቀጻሊ ዝኾነ ናይ ከስዕ ቃንዛ ምስዝፈጥረልኩም፣ ብህጹጽ ሕክምናዊ ሓገዝ ሕተቱ።

ብተወሰኑ ሰዓታት ውስጥ ወይም ወይንም ዘየቋረጹ ቃንዝ ርእሲ እንተደኣ ኣጋጢሙኩም፡ ዓይንኹም ውራግግ ምስዝተብሉኩም ድይስ ዘይንጹር ትርኢት ምስ ዘርእዮኩም፡ ወይ ከኣ ድሕሪ ቁሩብ መዓልታታት ካብቲ ክታበት ዝተኸተብኩምሉ ክፍሊ ኣካላት ፍንትት ዝበለ ልሕጻኡ ኩነ ደም ዝተዘውሐ ነጠብጣብ ዝመስል ምልክት ምስ እትዕዘቡ፡ ብቕልጡፍ ናብ ሓኪም ቅረቡ።

እንታይ መልስታት ክታበት ድሕሪ ምኽታብ ከጋጥሙ ይኸእሉ?

ድሕሪ ቬክተር ኮቪድ-19 ክታበት ስዒቡ ምስቲ ባእታ ኣካላትና ምስቲ መባእታ ክራሽብ እንከሎ፡ ናይ ሓጻር እዋንን ግዝያውን ዝኾኑ ከባብያውያንን ሓፈሻውያንን መልስታት ምናልባት ከልዕል ይኸእል። እዞም ምልክታት እዚኦም ድማ ከም ረስኒ (ምቕት ኣካላት)፡ ገብገብታ፡ ከምኡውን ጉንፋዕ መሰል ምልክታት የጠቓልሉ። ድሕሪ ክታበት ድማ ኣብውሽጢ ውሑዳት መዓልታት ቀልጢፎም ይጎድሉ። ክረኣዩ ዝኸእሉ ምልክታት ሕማም ንምንካይ፡ ብቲ ዝተፍቕደ መጠን መድሃኒት ከም ጸረ ቁጥዑ ኣካላት መድሃኒታት (analgesic/antipyretic) ምውሳድ ሓጋዚ ይኸውን።

Vaxzevria® von AstraZeneca®፡ እቶም ብዝበዘሉ ዝተሓበሩ ግብረ መልስታት ክታበት መሰረት ናይ መረጋገጺ መጽናዕትታት እዞም ዝስዕቡ ኔሮም፡ ቃንዝ ኣብ መወግኢ ቦታ (ካብ 60% ንላዕሊ)፣ ድኻም ኣብ መውግኢ ቦታ፣ ቃንዝ ርእስን ጭዋዳን (ካብ 50% ንላዕሊ)፣ ቃንዝ መሓውርን ምንቅጥቃጥ ቁርን (ካብ 40% ንላዕሊ)፣ ረስኒን ቁርን(ካብ 30% ንላዕሊ) ስግደግድ ወይ ምትፋእ (ካብ 20% ንላዕሊ)። ብዙሕ ግዜ (ካብ 1% ክሳብ 10%) ብዛዕባ ሓፈሻዊ ፍሮማይ ከምኡውን ኣብቲ መወግኢ ቦታ ነድርን ሕማም ቁርቦትን/ ኡርቲከርያ ተሓቢሩ ኔሩ። ሓደሓደ ግዜ (ካብ 0.1% ክሳብ 1%) ናይ ምስሓይ ስምዒት ኣብቲ መወግኢ ቦታ ኣጋጢሙ ነይሩ።

Janssen® ናይ ኮቪድ-19 ክታበት ብ Johnson & Johnson፡- እቲ ተደጋጊሙ ጸብጻብ ዝቐርበሉ ዝርእ ናይዚ ኸታበት ዝረኣ ነድሪ ኣብቲ ዝተወግኣሉ ቦታ ዝፍጠር ነድሪ ምኺን ብመጽናዕቲ ዝተረጋገጸ (ልዕሊ 40%)፡ ቃንዝ ርእሲ፡ ድኻም ከምኡውን ቃንዝ ጭዋዳታት(ልዕሊ 30) ከምኡውን ናይ ከስዕ ዕግርግር ምባል (ልዕሊ10%)። ብዙሕ ግዜድማ (ኣብ ሞንጎ 1% ከምኡውን 10%)፡ ረስኒ፡ ሰዓል፡ ናይ መላግቦ ቅርጥማት፡ ኣብ ዝተኸትቦ ክፍሊ ኣካላት ምቕያሕን ምሕባጥን ምስ ገብገብታ ተሰንዩ ከምዘስዕብ ብጸብጸባዊ መንገዲ ተገሊጹ እዩ። ሳሕቲድማ (ኣብ ሞንጎ 0.1% ከምኡውን 1%) ምንፍርፋር ኣካላት፡ ምህንጣስ፡ ቃንዝ ኣፍን ጎሮሮን፡ ሓፈሻዊ ዕንፋሩር፡ ዝያዳ ረሃድ፡ ናይ ጭዋዳታት ምድኻም፡ ኣብ እግሪ ወይ ኢድ ቃንዝ፡ ቃንዝ ሕቆ፡ ሓፈሻዊ ስምዒት ድኻምን ምጽላእን የኸትል።

እቶም ዝበዘሉ ግብረ መልስታት ኣብ እርግ ዝበሉ ሰባት ካብ ኣብ ንእስ ዝበሉ ሰባት ቅሩብ ሳሕቲ ይረኣዩ። መልስታት ክታበት ብዝበዘሉ ግዜ ቀሊል ወይ ማእከላዊ ይፍጸሙ ከምኡውን ካብ ቀዳማዊ ክታበት ንላዕሊ ኣብ ክታበት Vaxzevria® ናይ AstraZeneca ኣብ ድሕሪ'ቲ ካልኣይ ክታበት ይረኣዩ።

ኣሉታዊ ሳዕቤናት ክታበት ከጋጥሙ ይ ይኸእሉ?

ብመኽንያት እቲ ክታበት ዝፍጠሩ ጎድናዊ ሳዕቤናት ካብቲ ዝፍጠር ልሙድ ምልክታት ናይቲ ክታበት ዘይዱ ምስ ዝርኣ ኣብቲ ዝተኸትቦ ሰብ ሳዕቤን የኸትል።

Vaxzevria® von AstraZeneca®፡- እዚ ክታበት እዚ ካብ ዝተኣታተወሉ ግዜ ጀሚሩ፡ ምርጋእ ደም (thrombosis) ምስ ምንካይ ቁጽሪ ዋህዮታት ደም ፕላቲሌትስ (thrombocytopenia)ተዋሃሂዱ፡ ሓደሓደ ግዜ ምስ መደመይቲ ተሰንዩ፡ ድሕሪ ክታበት Vaxzevria® ናይ AstraZeneca® ኣብ ኣዝዮም ውሕሑዳት ኣጋጣሚታት ተራእዩ እዩ። እዚ ዓይነት ክታበት እዚ ገለ ከበድቲ ምልክታት ከም ምርጋእ ደም ኣብ ዝተፈለለዩ ክፍሊ ኣካላት ወይ ኣብ ዘይልሙድ ቦታታት (ንኣብነት ኣብ ናይ ሓንጎል ጓንጓታት ወይ ኣብ ቆፎ ከብዲ ኣብቲ ናይ ቀጢን መዓንጣ መትንታት መላሲ ደም ምርጋእ የኸትል)፡ ብተወሰኑ ዝያዳ ምርጋእ ደምን ዋላውን መደመይቲ ኣብ ምሉእ ኣካላት የስዕብ። መብዛሕትኦም እዞም ምልክታት እዚኦም ካብ 4 ክሳብ 16 መዓልታት ድሕሪ ነዚ ክታበት ምውሳድ ኣብ ዘሎ ግዜ ይረኣዩ፡ ብፍላይ ድማ ኣብ ትሕቲ 60 ዓመት ኣብ ዝዕድሚኦም ሰባት የጋጥሙ። ፡፡ ገለ ካብዞም ዘጋጠሙ መኽንያታት ክሳብ ሞት ዝበጽሑ ወይድማ ነባሪ ስንክልና ኣስዒቦም።

Janssen® ከብ Johnson & Johnson እተረገበ ከቪ.ድ-19 ዝበሃል ክትክን - ሳሕቲ (0.01% ክሳብ 0.1%) ልዑል ስምዒት ዘለዓዕል ምላሽን ቆይታትን ኣጋጢሙ ኢዩ።

ከብቲ እዚ ክታበት እዚ ዝተኣታተዎሉ ግዜ ኣብ ዉሑዳት ኣጋጣሚታት ጥራይ ናይ ቁጥዑ ኣካላት ምልክታት (anaphylactic reactions) ተራእዮም። እዚኣም ንኣዲር ግዜ ድሕሪ ክታበት ዘጋጥሙ ከይኖም ኣድላዪ ሕክምናዊ ክንክን ድማ ይግበረሎም።

ምስ ኩሎም ክታበታት፣ ኣብ ብጣዕሚ ውሕድ ጉዳያት ከም ቀጥታ ኣላርጂክ መልሲ ንምድንጋጽ ሓዊሱ ወይ ካልኣት ናይ ዝሓለፈ ዘይተፈለጡ ሳዕቤናት ብክፋል ክክልከሉ ኣይኽእሉን።

ድሕሪ ክታበት ምውሳድኩም ምልክታት ምስ እትርእዩ፣ ከብቲ ቀዲሙ ዝተጠቐሰ ዝዛይዱ ሓፈሻውን ሓሓሊፉን ምልክታት ነድሪ ምስ ዘርእዩ፣ እቲ ናይ ስድራቤትኩም ሓኪም ምኽሪ ክህበኩም ኩሎግዜ ቅሩብ እዩ። ኣብ ኣዝዩ ከቢድ ሳዕቤናት፣ ብፍላይድማ ሕጽረት ስትንፋስ፣ ቃንዛ ኣፍልቢ፣ ሕበጥ እግሪ ወይ ቀጻሊ ቃንዛ ከብዱ፣ ብርቱዕ ወይ ቀጻሊ ቃንዛ ርእሲ፣ ናይ ምርኣይ ጸገም፣ ወይድማ ቅሩብ መዓልቲ ድሕሪ ክታበት ጸኒሑ ምልሕጻድ ወይ ሓሓሊፉ ነጠብጣባዊ መድመይቲ ናይ ቆርበት ምስ ዘጋጥሙኩም፣ ብኸብረትኩም ቀልጢፍኩም ሕክምናዊ ሓገዝ ድለዩ።

ጎድናዊ ሳዕቤናት ዋላ ባዕልኹም ክትሕብሩ ኣማራጺ ኣሎ።

<https://nebenwirkungen.bund.de>

ንመወሰኽታ እዚ መሓበሪ ወረቐት'ዚ እቲ ሓኪም ክታበት ናይ መግለጺ ዝርርብ የቕርበልኩም እዩ።

ምልክታታት፡

ክታም ሓኪም ወኪል)	ክታም ናይቲ ክኸተብ ዘለዎ ሰብ (ወይ ናይቲ ሕጋዊ/ት ወይ ክእለት ስምምዕ ናይ'ቲ ክኸተብ ዘለዎ ሰብ እንተዘየለ፡ ክታም ናይቲ/ታ ሕጋዊ ወኪል (ሞግዚ/ት፣ ሕጋዊ ተሓታቲ/ት ክንክን ወይ ኣላይ/ት)
-----------------	---

ትካል Paul-Ehrlich-Institut (PEI) መሕተት ብዛዕባ ተጻዋርነት መባእታታት ክታበት ንምክልኻል ኣንጻር እቲ ሓድሽ ኮሮናቫይረስ (SARS-CoV-2) ብናይ SafeVac 2.0 ዝብሃል ሞባይል መተግበሪ የካይድ እዩ። ድሕሪ ክታበት ምውሳድ ኣብ ውሽጢ 48 ሰዓታት ክትምዝገብ ትኽእል ኢኻ። እቲ መጠይቕ ወለንታዊ እዩ።

ተወሳኺ ሓበሬታ ብዛዕባ ኮቪድ-19 ከምኡውን ብዛዕባ ክታቦት ኮቪድ-19 ኣብ ዝስዕብ ትረኽቡ

- www.corona-schutzimpfung.de
- www.infektionsschutz.de
- www.rki.de/covid-19-impfen
- www.pei.de/coronavirus

ሕታም 1 ትርጓም 004 (መርገጽ 1 ሚያዝያ2021)

እዚ መግለጺ ቅጥዒ ብናይ ጀርመን ቀጠልያ መስቀል (Deutsches Grünes Kreuz e.V.) ኣብ ማርቡርግ (Marburg) ብምትሕብባር ኣብ በርሊን (Berlin) ዝርከብ ትካል ሮበርት ኮኽ (Robert-Koch-Institut) ተሰራሖ ከምኡውን ብመሰል ደራሲ ዝተሓለወ እዩ። እዚ ቅጥዒ ጥራይ ንዘይንግዳዊ ጥቕሚ ዝዘርግእ እንተኾይኑ ይፍቐድ እዩ፣ ጥራይ ሽዑ ናብ ካልእ ክመሓለፍ ይፍቐድ። ዝኾነ ምስራሕ ወይ ምቕያር ፍቕድ ኣይኮነን።

in Kooperation mit

ሕክምናዊ ታሪኽ ንመከላኸሊ ክታቦት ኣንጻር ኮቪድ-19 (Corona Virus Disease 2019) – ብመንገዲ ክታቦት ቬክቶር - (Vaxzevria®: ቅድሚ ሕጂ AstraZeneca ተባሂሉ ዝፍለጥ ዝነበረ ናይ ኮቪድ-19 ክታቦት ካብ AstraZeneca ከምኡውን Janssen® ናይ ኮቪድ-19 ክታቦት ካብ Johnson & Johnson)

1. ንስኹም¹ ኣብዚ ሕጂ ግዜ ከቢድ ዝኾነ ሕጻን ምስ ረስኒ ኣለኩም ዶ?።

እወ ኣይፋል

2. ንስኹም¹ ኣንጻር ኮቪድ-19 ክታቦት ወሲድኩም ዶ ኣለኹም?

እወ ኣይፋል

እወ እንተኾይኑ መልስኹም፡ መዓስን ኣየናይ ዓይነት ክታቦትን? ዕለት፡- ዓይነት ክታቦት፡-

(ብኸብረትኩም ኣብቲ ናይ ክታቦት ቆጻራ ክትመዱ ከለኹም ናይ ክታቦት ካርድኹም ወይ ካልእ መረጋገዲ ተማሊእኩም ምዱ።)

3. ኣብቲ ግዜ ቀዳማይ ናይ ኮቪድ-19 ክታቦት ዝወሰድኩም ሎ፡ ብድሕሪኡ ናይ ነድሪ ቁጥፐ ኣካላት ምልክት ተራእይኩም ዶ ነይሩ?

እወ ኣይፋል

4. ንስኹም ብኖቩል ኮሮናቫይረስ (SARS-CoV-2) ኣብ ዝሓለፈ ግዜ ተታሒዝኩም ከምዝነበርኩም እኹል መረጋገዲ ኣሎድዩ? (ድሕሪ መልከፍቲ SARS-CoV-2፡ እቲ ዝውሰድ ክታቦት ካብቲ እቲ ሕጻን ምስ ዝተነጸረሉ ወይ ዝሓወሸሙሉ ቅድሚ 6 ወርሒ ክታቦት ክትወስዱዎ ኣይምከርን እዩ።)

0 እወ

0 ኣይፋል

እወ እንተኾይኑ መልስኹም፡ መዓስ?

5. ንስኹም ዝኾነ ዘገምታዊ ሕማም (ሕዱር) ወይ ብ ዋሕዲ ተጻዋርነት ትሳቐይዎኒርኩም (ንኣብነት. ብ ናይ መድሃኒት ፍውሳ፡ ተጻዋርነት ናይ ጸቕጢ ዝገብር ሕክምና፡ ወይ ካልእ ፍውሳ)?

0 እወ

0 ኣይፍል

እወ እንተኾይኑ መልስኹም፡ በዮናይ ዓይነት

6. ንስኹም¹ ናይ ደም ምርጋእ ጸገም ኣለኩም ዶ ወይ ንደም ዘቕጥኑ መድሓኒታት ትውስዱ ዲኹም?

0 እወ

0 ኣይፋል

7. ንስኹም¹ ቅድሚ ሓዚ ዝፍለጥ ናይ ቁጥዑ ግበረ መልሲ ሰብነት ወይ ኣለርጂ ኣለኩም ዶ?

0 እወ

0 ኣይፋል

እንድሕር ኣለኩም፡ ኣየኖት

8. ኣባኹም¹ ኣብ ሕሉፍ ብዝተገብረ ካሊእ ዓይነት ክታበት ናይ ቁጥዑ ኩነታት፣ ልዕል ዝበለ ረስኒ፣ ጉዳያት ምጥፋእ ወኒ ወይ ካልኣት ዘይንቡራት ግብረ መልስታት ኣጋጢሞምኹም ዶ ነይሮም?

0 እወ

0 ኣይፋል

እንድሕር ኣለኩም፡ ኣየኖት

9. ነተን ኣብ ክወልዳሉ ዝኸለ ሰድመ ዝርከባ ደቂ ኣንስትዮ፡ ንስኽን¹ ጥንሲ ዶ ኣለክን እዩ ወይ ተጥብዎ ዲኽን?

0 እወ

0 ኣይፋል

10. ንስኹም¹ ኣብቶም ዝሓለፉ 14 መዓልታት ተኸቲብኩም ዶ ኔርኩም፡

0 እወ

0 ኣይፋል

¹ምናልባት እዚ ካብቶም ሕጋዊያን ወከልቲ ክምለሰ ዝኸለእ እዩ

ውዕል/መግለጺ ስምምዕ ንመከላኸሊ ክታበት ኣንጻር ኮቪድ-19 (Corona Virus Disease 2019) – ምስ ናይ ክታበት ቬክተር -----ብመንገዲ ክታበት ቬክቶር - (Vaxzevria®፡ ቅድሚሕጂ AstraZeneca ናይ ኮቪድ-19 ክታበት ካብ AstraZeneca ከምኡውን Janssen® ኮቪድ-19 ክታበት Johnson & Johnson)

ስም ናይቲ ክኸተብ ዘለዎ ሰብ (ስም-ስድራ፡ ቀዳማይ-ስም)፡

ዕለት ልደት፡-

ኣድራሻ:-

እቲ ክኸተብ ዘለዎ ሰብ ስምምዕ ክህብ ዘይክእል እንተኾይኑ፣ ስምምዕ ምስቲ ክታቦት ወይ እብያ ክታቦት ቦቲ/ብታ ሕጋዊ ወኪል ክፍጸም'ዩ። ኣብ ሽዑ ጉዳይ ኣስማትን ሓበሬታ ርክብን ናይቲ/ናይታ ሕጋዊ/ት ወኪል እንተላይ ክሕበር ኣለዎ።

ናይ ስድራ ስም፣ መጻውዒ ስም:-

ቁ. ተሌፎን:-

ኢሜይል:-

ትሕዝቶ ናይ'ዚ መግለጺ ሰነድ ሓበሬታ ተረዲኦ ኣለኹ ከምኡ'ውን ሰፊሕ ዝርርብ ምስ ሓኪመይ ክታቦት ክካይድ ኣማራጺ ኔሩኒ።

- ዝኸነ ተወሳኺ ሕቶ ዮብላይን።
- ምስቲ ዝተመኸረ መባእታ mRNA ዘለዎ ክታቦት ኣንጻር ኮቪድ-19 ተሰማሚዖ ኣለኹ።
- እቲ ክታቦት እነጽጎ ኣለኹ።
- ንሕክምናዊ መግለጺ ዝርርብ ብግሉጽ እነጽጎ ኣለኹ።

ምልክታታት፡

ቦታ፣ ዕለት፡

ክታም ናይ'ቲ ዝኸተብ ሰብ ክታም ናይቲ/ታ ሓኪም
 ወይ ክእለት ስምምዕ ናይ'ቲ ክኸተብ ዘለዎ ሰብ እንተዘየለ፡
 ክታም ናይቲ/ታ ሕጋዊ ወኪል
 (ምግዚ/ት፣ ሕጋዊ ተሓታቲ/ት ክንክን ወይ ኣላይ/ት)

እዚ ናይ ተዝካርን ስምምዕን ቅጥዒ ብናይ ጀርመን ቀጠልያ መስቀል (Deutsches Grünes Kreuz e.V.) ኣብ ማርቡርግ (Marburg) ብምትሕብባር ኣብ ቦርሊን (Berlin) ዘሎ ትካል ሮበርት-ኮኽ (Robert-Koch-Institut) ተሰሪሖ ከምኡ'ውን ብመሰል ደራሲ ዝተሓለወ እዩ። እዚ ቅጥዒ ጥራይ ንዘይንግዳዊ ጥቕሚ ዝዝርግሖ እንተኾይኑ ይፍቐድ እዩ፣ ጥራይ ሽዑ ናብ ካልእ ክመሓላለፍ ይፍቐድ። ዝኸነ ምስራሕ ወይ ምቕያር ፍቕድ ኣይኮነን።

ኣሰናዲ ቀጠልያ መስቀል ጀርመን e.V.፣ ማርቡርግ
 ብምትሕብባር ምስ Robert-Koch-Institut፣ ቦርሊን
 ሕታም 001 ትርጓም 002 (መርገጽ 1 ሚያዝያ ለካቲት 2021)